

Vivike: Jeg synes, det er godt, at der oprettes virksomheder ude i provinsen, og det er godt, at man prøver på at begrænse Københavns vækst — man kan kun prøve, man kan aldrig nå at bremse den helt. Der ligger gode tanker i at udbygge egnsudviklingen, hvis det er godt, praktisk og økonomisk forsvarligt.

Imidlertid mener jeg ikke, det på nuværende tidspunkt er økonomisk forsvarligt endsige praktisk at udflytte den kgl. grønlandske handel. Det siges i betænkningen, at man regner med, at det koster 40 mill. kr. at flytte Handelen til Jylland. Jeg er helt sikker på, at dette tal er for lavt sat. Det vil koste mere at flytte den kgl. grønlandske handel, og jeg er ærlig talt noget forbavset over, at det konservative folkeparti, som jo altid har den stående parole, at staten skal spare, vil bruge et så stort beløb til at flytte en statsinstitution, som de i øvrigt hele tiden arbejder på at få nedlagt.

Det, der er slået mest til lyd for her af den konservative ordfører, hr. H. C. Toft, i øvrigt støttet af hr. Damsgaard, er, at man bør flytte den kgl. grønlandske handel til det, der i betænkningen er betegnet som det mest umulige sted af placere den, nemlig Hanstholm.

I denne forbindelse må jeg i øvrigt drage et hjertesuk over, at dette store projekt, Hanstholm havn, er bygget, som det er, for jeg er bange for, at vi om nogle år får brug for en læmole uden for denne havn. Man har nemlig lavet et kompromis imellem de to muligheder: urolige vandforhold inde i havnen og gode muligheder for at sejle ind i den. Men kompromiser er sjældent helt gode, og det er det heller ikke blevet her, for nu kan vi risikere, hvis vi flytter den kgl. grønlandske handel dertil og foretager udskibningen deroppefra, at skibene i dårligt vejr — i godt vejr er havnen jo god nok — må ligge forankret udenfor, og det er meget, meget dyrt at have liggedage for skibe, hver time er uendelig kostbar. Dertil kommer også, som det er påpeget i betænkningen, at vi måske løber en risiko for ikke at få forsyningerne frem til Grønland i den meget korte periode, som i hvert fald visse af de grønlandske pladser kan besejles i.

Der er også andre ting, der gør, at Hanstholm er meget vanskelig at placere Handelen i. De tanker har været fremme, at ud-

flytningen ville gavne ikke alene selve den by, hvor Handelen kommer til at ligge, men også et opland, og et stort opland, derved at der selvfølgelig ville blive foretaget indkøb dér. Jeg tror, det er noget af en drøm, skønt det er forståeligt, at man gør sig sådanne tanker. Når vi nemlig tager i betragtning, at den kgl. grønlandske handel fortrinsvis køber direkte fra fabrik — og i dag køber den jo fra fabrikker overalt i Danmark, og det sparer den penge ved, temmelig mange penge endda, for grossisterne er ikke og kan ikke være i stand til at tilbyde partier så billigt, som fabrikkerne gør det — så tror jeg ikke, der er så forfærdelig meget vundet i den retning, for vi kan jo ikke forlange, og ingen vil gøre det, at Handelen skal gå over til at få sine leverancer igennem grossisterne, når den kan få dem billigere på fabrikkerne.

Jeg tror, at den kgl. grønlandske handel i en temmelig lang årrække kan blive, hvor den er — vel at mærke ikke på gammeldags maner, for det er pladsen ikke til, og kapacitetskravene stiger jo med en 10-15 pct. om året på grund af udviklingsprogrammet for Grønland, men ved, at man bruger andre havne til udskibningen end havnen herovre, derunder altså også havne i Jylland.

Endelig er der altså den undersøgelse, der er sat i gang med hensyn til, om man skal gå over til storcontainertransport. I tilfælde af, at man kommer til den slutning, når undersøgelsen er færdig, vil udredningerne i betænkningen om havneanlæggene forskellige steder slet ingenting være værd, for vi skal have helt andre havneanlæg, hvis vi går over til den transportform — altså hvis det viser sig, at det er den, der er den mest rentable. Så er det endda så slemt, at den nuværende Københavns havn ikke engang kan bruges, og derfor ville det være noget forkert at investere en 6-7 mill. kr. i en havneudvidelse et eller andet sted, som det så viste sig at man ikke fik brug for.

Det, jeg mener, er, at vi må afvente denne undersøgelse; hvis vi tager beslutning om Handelens flytning nu, mener jeg, at vi er ude i det helt uansvarlige. Men det er givet, at der er adskillige ting, vi kan se på i det udvalg, som jeg forstår bliver nedsat.

Bernhard Baunsgaard: Da hr. A. C. Normann er forhindret i at være til stede, skal